

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО І ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА
ТА РЕСТАВРАЦІЇ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГРАФІКА

Освітній рівень «Магістр»

Освітня програма «Образотворче мистецтво»

Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація»

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 6 від «12» січня 2022 р.

м. Івано-Франківськ - 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Загальні і спеціальні компетентності
5. Програмні результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Графіка
Викладач (-і)	Прокопів Петро Микитович, доцент кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації, заслужений діяч мистецтв України
Контактний телефон викладача	0342) 523135 0501002617
Е-mail викладача	volodymyr.sandyuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	18 кредитів ЄКТС, 540 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	<p>Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації https://odpmr.pnu.edu.ua/%d0%b3%d1%80%d0%b0%d1%84%d1%96%d0%ba-%d0%bf%d1%80%d0%be%d0%b2%d0%b5%d0%b4%d0%b5%d0%bd%d0%bd%d1%8f-%d1%81%d0%b0%d0%bc%d0%be%d1%81%d1%82%d1%96%d0%b9%d0%bd%d0%be%d1%97-%d1%80%d0%be%d0%b1%d0%be%d1%82/</p> <p>Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту курсових робіт, індивідуальних науково-дослідних завдань.</p>
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Навчальний курс «Графіка» – невід’ємна частина підготовки студентів освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво» в освоєнні графічної грамоти і має значний освітньо-виховний вплив на формування художнього смаку і становлення особистості вчителя образотворчого мистецтва, розвиток його творчих здібностей до художньої та педагогічної діяльності.</p> <p>«Графіка» як навчальна дисципліна має необмежені можливості для творчого розвитку студентів і позитивно впливає на формування їх творчих якостей і високої художньої культури.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою вивчення навчальної дисципліни «Графіка» є навчити студента практично оволодіти графічними техніками авторського друку, виробити знання, навички й уміння, які сприятимуть самостійному виконанню завдань у графічних техніках, навчити користуватися зображальними і виражальними засобами графіки; власне, професійно підготувати фахівця з високим рівнем художньої майстерності щодо самостійного творчого вирішення завдань художньої і педагогічної діяльності.</p> <p>Основними цілями вивчення навчальної дисципліни «Графіка» є послідовне становлення професійних знань, вмінь, виховання активних творчих якостей педагога-художника; оволодіння знаннями з теорії, технології та технік графіки, правильної роботи інструментами для гравірування, вмінням виконувати підготовчий етюд з натури для подальшого його опрацювання у власних творах, пошуку композиційних ескізів для завдання; формування і розвиток композиційно-творчого мислення, виявлення художнього образу, концентрацію ідеї, синтез та організацію задуму у полі формату.</p>	
4. Загальні і спеціальні компетентності	
<p>1. Загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність генерувати нові ідеї (креативність). - Вміння виявляти, ставити та розв’язувати проблеми. <p>2. Спеціальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність переосмислювати базові знання, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образноасоціативну мову при створенні художнього образу. - Здатність трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства. 	

- Здатність створювати затребуваний на художньому ринку суспільно значущий продукт образотворчого та/або декоративного мистецтва.

5. Програмні результати навчання

- Інтерпретувати та застосовувати семантичні, іконологічні, іконографічні, формально-образні і формально-стилістичні чинники образотворення.
- Володіти інноваційними методами та технологіями роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями).
- Представляти формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.
- Критично осмислювати теорії, принципи, методи та поняття з різних предметних галузей для розв'язання завдань і проблем у галузі образотворчого та/або декоративного мистецтва.
- Визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної, дослідницької та освітньої діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.
- Володіти базовими методиками захисту інтелектуальної власності; застосовувати правила оформлення прав інтелектуальної власності.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	6
семінарські заняття / практичні / лабораторні	174
самостійна робота	360

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
1,2,3	023 ОДПМР	1,2	вибірковий

Тематика курсу

Тема	кількість год.			
	лекції	Практ. заняття	сам. роб.	Вага оцінки (бали)

1 курс , I семестр

Модуль I Графічні техніки високого друку.

Тема №1. Лекція. Графічні техніки високого друку. Ксилографія, лінорит, гравюра на картоні, гравюра на сучасних матеріалах, цинкографія. Особливості техніки лінориту (чорно-біла, тональна, кольорова). Виразальні та зображальні засоби лінориту. Матеріали та інструменти вказаних технік.	2		6	0
Тема №2. Практична робота. Силуетне зображення голови людини.		30	94	20
Тема №3. Практична робота. Портрет однокурсника або близької людини.	-	58	80	30
Підсумок Екзамен	Семестровий огляд			50
	Екзамен			50
	Сума			100

1 курс II семестр

Модуль II Графічне зображення людини.

Тема №4. Лекція. Графічні техніки високого друку. Різцева гравюра на металі. Офорт. Класичний штриховий офорт. Історія виникнення і розвитку різцевої гравюри й офорта. Зображальні й виразальні засоби і можливості різцевої	2		10	0
---	---	--	----	---

гравюри та штрихового офорта. Матеріали й інструменти вказаних технік. Твори українських та зарубіжних художників-офортистів.				
Тема №5. Практична робота. Композиція портрета людини з руками в середовищі з атрибутами її професійної діяльності.		18	40	100
Тема № 6. Практична робота. Двофігурна композиція «Він і Вона».		25	40	
Підсумок Залік	Семестровий огляд залік			100
2 курс I семестр				
Модуль III. Графічна композиція.				
Тема №1. Лекція. Особливості графічних технік глибокого друку. Аква tinta. Суха голка. Резерваж. М'який лак. Меццо-тинто. Матеріали та інструменти, обладнання майстерні та робочого місця офортиста. Офортний верстат. Правила техніки безпеки під час виконання роботи.	2		10	0
Тема №2. Практична робота. Творча робота на довільну тему у вибраній студентом графічній техніці виконання.		43	80	50
Підсумок Екзамен	Семестровий огляд			50
	Екзамен			50
	Сума			100
6. Система оцінювання курсу				
Загальна система оцінювання курсу	<p>Оцінювання результатів навчання проводиться з метою перевірки знань і вмінь студентів, встановлення якості набутих компетентцій, формування рейтингу успішності, мотивації студентів до систематичної праці. Оцінювання результатів навчання здійснюється на принципах систематичності, об'єктивності, прозорості та рівності вимог.</p> <p>Контрольні заходи включають поточний контроль, проміжний контроль, підсумковий контроль. Поточний контроль проводиться впродовж семестру та включає перевірку поетапної роботи над завданнями. Проміжний контроль проводиться наприкінці логічно завершеної практичної роботи у формі відкритих оглядів, на яких можуть бути присутні викладачі кафедри. Підсумковий контроль здійснюється наприкінці кожного семестру у формі кафедрального огляду, організованого студентами у формі експозиції. За результатами такого огляду виставляється залікова чи екзаменаційна оцінка.</p> <p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, визначається стобальною шкалою.</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-studentiv-2010.pdf.</p>			
Шкала оцінювання: національна та ECTS				
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	
90 – 100	A	відмінно		
80 – 89	B	добре		

	70 – 79	C	задовільно	зараховано
	60 – 69	D		
	50 – 59	E		
	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язкови м повторним вивченням дисципліни	
Практичні заняття	Практичні завдання доповнені завданнями для самостійної роботи, які покликані закріпити вивчений матеріал та спонукають до самостійних пошуків і вдосконалення, а також демонструють глибину занурення в тему і вміння наполегливо і методично працювати над твором. Завдання для самостійної роботи містяться в Методичних рекомендаціях до програми курсу зі спеціалізації «Іконопис». Методичні вказівки розміщені на сайті кафедри https://odp.mr.pnu.edu.ua/ Оцінювання практичних і самостійних робіт визначається відповідною кількістю балів, що в сумі дають можливість отримати оцінку за стобальною шкалою. Виконані студентом додаткові самостійні роботи оцінюються в 5 балів і додаються до підсумкової оцінки.			
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація допуску до підсумкового контролю відбувається в наслідок представлення виконаних практичних робіт в матеріалі на семестрових переглядах.			
7. Політика курсу				
<p><u>Академічна доброчесність:</u> Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.</p> <p><u>Відвідування занять</u> Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в індивідуальному порядку і не є виправданням невиконання роботи в матеріалі в повному обсязі. За пропущені практичні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента.</p>				
8. Рекомендована література				

1. Белецкий П.А. Георгий Иванович Нарбут / П.А. Белецкий. – Л.:Искусство, 1985. – 238 с.
2. Белічко Ю. Георгій В'ячеславович Якутович / Ю.Белічко. – К.:Мистецтво, 1968. – 87 с.
3. Боголюбський Н.Я.Техніка офорта / Н.Я. Боголюбський, А.В. Чебикін. – К.:Вища школа, 1978. – 140 с.
4. Владич Л. Василь Касіян / Л.Владич. – К.:Мистецтво, 1977. – 247с.
5. В'юник А.О. Екслібриси українських художників / А.О.В'юник. - К.: Мистецтво, 1977. – 247 с.
6. В'юник А.О. Українська графіка XI – початку XX ст / А.О.В'юник.– К.:Мистецтво, 1994. – 328 с.
7. Дорош А.Ю., Костюк С.П., Крушельницька Л.І. Иван Крушельницькій. Графіка: Альбом каталог. – Львів, 2004. – 43 с.
8. Еренбург И.Г., Алпатов М.В. Графика Пикассо / И.Г.Еренбург, М.В. Алпатов. – М.:Искусство, 1968. – 186 с.
9. Жолтовський П.М. Малюнки Києво - Лаврської іконописної майстерні / П.М. Жолтовський. – К.:Наукова думка, 1982. – 287с.
10. Журов А.П.Гравюра на дереве / А.П. Журов, Е.М. Третьякова. - М.: Изобразительное Искусство, 1986. – 160 с.
11. Звонцов В.М.Офорт / В.М. Звонцов, В.И. Шистко. - М.: Искусство, 1971. – 184 с.
12. Ковтун Е.Ф. Что такое эстамп / Е.Ф. Ковтун. - Л.:Художник РСФСР, 1963. – 95 с.
13. Кункіна Р.З., Сергій Конончук. Графіка / Р.З. Кункіна, Н.П.Францева. – К.:Мистецтво, 1988. – 104 с.
14. Лагутенко О. Українська графіка першої третини XX століття / О.Лагутенко.– К.:Грані-Т, 2006, - 240 с.
15. Логвин. Г.Н. З глибин. Гравюри українських стародруків XVI – XVIIIст / Г.Н. Логвин. – К.:Дніпро, 1990. – 707 с.
16. Минаев Е.Н. Екслібрис / Е.Н. Минаев, С.П. Фортинский. – М.:Книга, 1970. – 239 с.
17. Очерки о истории и технике гравюры. – М.:Изобразительное искусство, 1987. – 688 с.
18. Степовик Д.В. Леонтій Тарасевич і українське мистецтво бароко / Д.В. Степовик. – К.:Наукова думка, 1986. – 235 с.
19. Степовик Д.В. Українська графіка XVI – XVIII століть / Д.В. Степовик. – К.:Наукова думка, 1982. – 331 с.
20. Суворов П.И. Искусство литографии / П.И. Суворов. – М.:Искусство, 1964. – 342 с.
21. Турченко Ю.Я. Український естамп / Ю.Я. Турченко. – К.:Наукова думка, 1964. – 235 с.
22. Турова В.В. Что такое гравюра / В.В. Турова В.В. – М.:Изобразительное искусство, 1986. – 160 с.
23. Хвостенко В.Є. Техніки авторського друку / В.Є. Хвостенко.- Харків:Колорит, 2004. – 82 с.
24. Шпак О. Д. Українська народна гравюра XVII-XIX століть / Оксана Дмитрівна Шпак. – Львів: Національна академія наук України. Інститут народознавства., 2006. – 224 с.
25. Ямщиков С.В. Новые открытия советских реставраторов. Японская гравюра / С.В. Ямщиков – М.: Советский художник, 1979. – 144 с.
26. Яців Р.М. Львівська графіка / Р.М. Яців. – К.:Наукова думка, 1992. – 119 с.

Викладач _____ доц. Сандюк В.С.